

Notulen van de vergadering van de Gezamenlijke Werkgroep Burgerparticipatie Nijmegen en gezamenlijk statement (na revisie door Ton Ellenbroek, Jan Mengde, Léonie Schuijt, Hans Sprangers en Martijn Janssen).

Tijd en plaats: vrijdag 25 september 2020 van 19.30 uur tot 21.00 uur in Wijkcentrum Villa Nova, Derde van Hezewijkstraat 2, 6542 JP Nijmegen.

Aanwezig: Martijn Janssen namens Stichting Platform Heyendaal; Hella Hogenboom en Carel van Nahuijs namens Platform Weezenhof; John Smeelen namens Wijkraad Wolfskuil; Hans Sprangers namens Wijkvereniging Ons Waterkwartier; Léonie Schuijt namens Werkgroep Verkeer en Werkgroep Prins Mauritsingel van Wijkraad Lent en Brigitte Rutten namens Stichting Wijkraad Lent; Ece Dolen en Ton Ellenbroek namens Vereniging Dorpsbelang Hees; Gijs van Heijst, Paul van Tongeren en Ton Schattenberg (notulist) namens stichting Hart voor Hazenkamp.

Agenda:

1. Opening door de dagvoorzitter Paul van Tongeren;
2. Kort voorstelrondje: ieder vertelt in het kort wat de problemen in de eigen wijk zijn;
3. Burgerparticipatie:
  - Zijn we het eens over wat de kernelementen zijn van burgerparticipatie, zoals verwoord in onze open brief?
  - Hoe zijn die kernelementen bij de problemen in de verschillende wijken in de knel gekomen of gefrustreerd?
  - Is er in de verschillende wijken echte bereidheid om samen met de gemeente aan de oplossing van het probleem te werken?
4. Afspraken over strategie (waar mikken we op?) en tactiek (hoe pakken we het aan?) voor het gesprek met B&W.
5. Wat verder ter tafel komt en sluiting.

1.

De dagvoorzitter het iedereen welkom.

2.

Alle deelnemers stellen zich voor en vertellen in het kort de specifieke problemen van hun wijk of buurt.

Lent:

*De gemeente maakt samen met projectontwikkelaars plannen voor nieuwe (nog onbekende) bewoners in Nijmegen Noord. Omwonenden in Lent en Nijmegen Noord worden selectief uitgenodigd wanneer plannen al in een ver stadium zijn ontwikkeld.

*Bij de bouw van de parkeerkoffers (parkeernissen langs de weg) en de omzetting van het snelfietspad in een fietsstraat met toegang voor autoverkeer bij de drijvende woningen bij de Lentse Plas houdt de gemeente geen rekening met de wensen die in de wijk spelen. Het uitvoeringstraject wordt in delen geknipt om op deze wijze de officiële procedures te omzeilen.

*In Vossenpels Midden-Noord wordt bij de sportvelden gekozen voor woningbouw, terwijl er in het jonge Lent veel behoefte is aan extra sportaccommodatie en een zwembad.

Naar aanleiding van de parkeernota vraagt de wijkraad Wolfskuil zich af wat de plaats is van de wijkraad. Er is niet gecommuniceerd met de bewoners. Wat is burgerparticipatie? Wat houdt dat in? Verkeersnota is voor verschillende aanwezigen een probleem. Er wordt niet met de burgers in de wijk gesproken.

Voor de wijkvereniging Ons Waterkwartier is Trade Port Nijmegen West (TPN-west) een belangrijk probleem: TPN-West ligt op Nijmeegs en Beunings grondgebied. Het is het grootste binnenstedelijke industriegebied van Nederland. Eromheen wonen zo'n 30.000 mensen. Artikel in de Gelderlander van 3 september 2019: Overleg TPN-West gestaakt, buurt voelt zich niet serieus genomen. Bewoners van Weurt en Nijmegen staken de gesprekken met de gemeente Nijmegen over het toekomstplan van industrieterrein TPN-West. Ze voelen zich niet serieus genomen en hebben geen vertrouwen meer in een goede afloop. Dat schrijven ze in een brief aan de Nijmeegse gemeenteraad.

Sluiting van zwembad West en de nieuwbouwplannen, parkeerproblematiek en benzeen (bij de testen van de nabijgelegen asfaltproducent Dura Vermeer komt volgens de bewoners veel meer van het kankerverwekkende benzeen vrij dan is toegestaan) zijn enkele van de problemen die leven in Hees. Het Kronenburger Forum bestaat uit vertegenwoordigers van bewoners van Hees, Waterkwartier en Weurt en zij willen betrokken zijn bij de toekomstvisie die de gemeente Nijmegen heeft met het industrieterrein Nijmegen West (zie ook TPN West hierboven).

Het Platform Weezenhof heeft geen inspraak gehad in de plannen die de wethouder heeft met de skaeve huse. Een beperkt aantal bewoners heeft een brief gekregen over de nieuw te bouwen huizen. De bewoners mogen de door de gemeente gemaakte plannen goedkeuren en hebben geen poot om op te staan. RN7 op 15 april 2020 (<https://rn7.nl/nijmegen/wethouder-geen-bewoning-skaeve-huse-zonder-dat-draagvlak-en-zorg-op-orde-is>): wethouder: “geen bewoning skaeve huse zonder dat draagvlak op orde is”. Ander probleem zijn de plannen die de gemeente heeft met het afgebrande winkelcentrum. Platform Weezenhof had hierover een visie ontwikkeld en doorgestuurd naar de gemeente. Er zou overleg plaatsvinden in een klankbordgroep. Maar de gemeente en projectontwikkelaar Hendriks hadden al plannen gemaakt, andere partijen zijn niet gehoord.

Voor de stichting Platform Heyendaal is de studentificering (het proces waarbij specifieke buurten in toenemende mate gedomineerd worden door huisvesting van studenten) van de wijk Groenewoud (en Galgeveld) een groot probleem. De geplande hoogbouw op het terrein van de GGD is buiten proportie. Alternatieve ontwikkelingsplannen voort gedragen uit de buurt, zijn door de gemeente geheel terzijde geschoven. Ondanks verzoeken vanuit de buurt alsmede verschillende fracties in de gemeenteraad om alternatieve opties te exploreren, en de toezegging van de wethouder zulks te doen, is de realiteit dat de wethouder alleen zijn voorstel om studentenwoningen te realiseren, ten uitvoer wil leggen. Wethouder Vergunst heeft besloten dat daar studentenwoningen komen. Heeft het besluit dus al genomen. De buurt wordt niet gekend in de plannen.

3.

Dagvoorzitter Paul van Tongeren: wij moeten niet komen met een individuele interpretatie van burgerparticipatie. Wij moeten het eens worden over één definitie en die moeten wij uitdragen in het overleg met de wethouder en de burgemeester. Als wij het eens zijn over wat burgerparticipatie is, kunnen wij een gemeenschappelijke verklaring vastleggen.

John Smeelen: het communiceren met de burgers is voor de gemeente een groot probleem. Wij moeten met enige regelmaat bij elkaar komen om ervoor te zorgen dat wij wél door de gemeente gehoord worden.

Paul van Tongeren: wij moeten met een gezamenlijke actie aandacht krijgen van de media.

Hans Sprangers: gemeenten moeten aangeven hoe zij de burgerparticipatie toepassen. In de Invoeringswet Omgevingswet staat hoe je met burgerparticipatie moet omgaan. Hans Sprangers

heeft deelgenomen aan de deskundigenbijeenkomst Invoeringswet Omgevingswet van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) op dinsdag 15 oktober 2019 in de Eerste Kamer. Hij wijst erop dat wij gezamenlijk de problemen rond burgerparticipatie ter sprake moeten brengen.

Léonie Schuijt: in de participatieladder staat geen enkele concrete aanwijzing over burgerparticipatie (zie implementatie en gebruik participatieladder. Een inventarisatie naar de stand van zaken bij 24 gemeenten en ISD-en, https://vng.nl/files/vng/vng/Documenten/Extranet/werk_en_inkomen_2011/participatieladder/20110408_implementation_en_gebruik_participatieladder.pdf).

John Smeelen: hoe gaan wij de burgerparticipatie op de kaart zetten? Over 2 jaar zijn weer verkiezingen. Wat willen de verschillende partijen?

Martijn Janssen: burgers moeten méér invloed laten gelden.

Hans Sprangers hoopt dat in het gesprek met de wethouder en de burgemeester, de burgemeester burgerparticipatie wél belangrijk vindt.

Paul van Tongeren (dagvoorzitter): wij proberen van te voren onze inbreng te formuleren en op papier te zetten. Zijn wij het erover eens dat burgerparticipatie minstens inhoudt dat de burger vanaf het begin bij de plannen betrokken worden? En, als wij het hierover eens zijn, kunnen wij het er dan ook over eens zijn dat al die projecten mis zijn gegaan? Burgerparticipatie begint aan het begin, is méér dan een peiling. Burgerparticipatie is onderdeel van een wet geworden, is een recht van burgers in grote zaken.

John Smeelen: wij moeten samen optrekken, bewoners én politiek. De bestuurders zijn dadelijk vertrokken, de burgers blijven.

Léonie Schuijt: In het wijkraadoverleg definieerden de opbouwwerker en de wijkmanager het begrip burgerparticipatie voor die zaken waarbij de burger initiatief neemt en eigenaar wordt van dat initiatief, veelal kleinschalige projecten. Bijvoorbeeld voor de aanleg en het onderhoud van crossveldjes. Daarbij is de burger concreet actief om de leefbaarheid in de wijk te verbeteren. Aanvragen kunnen lopen via Mijn Wijkplan. De bewoners hebben echter ook de behoefte om inspraak te hebben bij de grotere ontwikkelprojecten, die veel invloed hebben op de leefbaarheid van de omgeving.

Een voorbeeld van het beperken van deze invloed: Er zijn in juli via Zoom gesprekken met bewoners in kleine groepen georganiseerd over de ontwikkelplannen van Veur Lent en Hoge Bongerd. Ook is er een enquête georganiseerd. In 2014 was er al een onderzoek onder bewoners gedaan. Daaruit kwamen duidelijke conclusies over de wensen van de bewoners.

Dat onderzoek is weer opzij gelegd door de huidige wethouder. Er loopt zelfs nu een aanbesteding aan een projectontwikkelaar die mee mag denken over die plannen. Echter die aanbesteding is geheim. De mening van de burgers wordt pas opnieuw gevraagd als de plannen in een vergevorderd stadium zijn.

Carel van Nahuijs: burgerparticipatie is een democratische vorm van interactie. Gemeente praat tegen de burger en niet mét de burger.

John Smeelen: input van de burgers moet in de toekomst verplicht meegenomen worden in de plannen.

Brigitte Rutten: de wijkraad, werkgroepen en individuele participerende burgers moeten steeds hun rug recht houden en een lange adem hebben. Bij simpele zaken, zoals bij de rotonde bij de kruising Turennesingel/Vrouwe Udasingel loop je al letterlijk tegen een muur aan. De rotonde wordt met stenen blokken gemarkeerd, die dagelijks worden kapotgereden. Dat kost veel geld, zowel voor de gemeente als de (vracht)auto's en bussen die de blokken omverrijden. Waarom realiseert de gemeente geen bloembak op die plek? Bij die vraag word je verwezen naar Mijn Wijkplan. Maar in mijn Wijkplan gaat het om kleinschalige initiatieven van burgers die daarvoor subsidie kunnen krijgen. Dit gaat om verbetering van een gevaarlijke verkeerssituatie. Dat is iets heel anders. Burgers krijgen zo steeds meer wantrouwen omdat het probleem niet wordt opgelost.

Om 21.00 uur sluit de dagvoorzitter de vergadering. Afsproken wordt om een (pers)bericht naar de krant (de Gelderlander) en bijvoorbeeld de brug te sturen maar daar wachten wij even mee tot het stof van de corona-mededelingen van dinsdag aanstaande zal zijn neergedwarreld.

In aansluiting op de vergadering zijn wij gekomen tot het volgende “statement”:

De “Gezamenlijke Werkgroep Burgerparticipatie Nijmegen” is gestart als een samenwerking van 10 stichtingen, werkgroepen, platforms, wijkraden en wijkverenigingen, die alle de ervaring hebben dat hun pogingen om betrokken te worden bij projecten in hun wijk gefrustreerd zien worden door het gemeentebestuur. Zij willen proberen door samen op te trekken een sterkere positie te krijgen tegenover het gebrek aan burgerparticipatie dat zij ervaren bij plannen en projecten in de gemeente Nijmegen. Na een Open Brief te hebben verstuurd aan het College van B&W (d.d. 25-08-2020) zijn in totaal 10 vertegenwoordigers uitgenodigd voor een gesprek met de burgemeester en wethouder Vergunst op 27-10-2020 (stadhuis, van 16.30 uur tot 17.30 uur).

De Gezamenlijke Werkgroep kwam bijeen op vrijdagavond 25-09-2020 en stelde daarna de volgende verklaring op, als basistekst voor het overleg met B&W:

A. Burgerparticipatie

1. Met het aannemen van de Omgevingswet door de Eerste en Tweede Kamer wordt burgerparticipatie een wettelijk onderdeel van grote projecten die de ruimtelijke inrichting betreffen en bestaat er een motiveringsplicht van het bevoegd gezag of initiatiefnemer over de wijze waarop het participatieproces wordt ingericht en wat het resultaat daarvan is¹. In veel gemeenten in Nederland wordt al op deze wet geanticipeerd en in de geest van deze wet gehandeld.
2. Voor bewoners is burgerparticipatie van het grootste belang om door samenwerking tussen bestuurders en burgers de kwaliteit van wonen en werken in hun wijken te verbeteren en om het vertrouwen jegens de gemeentelijke bestuurders weer te doen toenemen.
3. Burgerparticipatie is iets anders dan een informatiebijeenkomst voor burgers als de plannen al grotendeels vastliggen, of een meningspeiling aan het eind van het voorbereidingstraject - zeker als met de uitkomst daarvan niets of nauwelijks iets gedaan wordt.
4. Burgerparticipatie begint bij het begin van de discussie over een plan of project in een wijk of buurt. Voordat de gemeente onomkeerbare stappen zet, dus al direct aan het begin van de planvorming, dient de wijk of buurt te worden betrokken bij de inrichting van de plannen en vragen die beantwoord, dan wel mogelijke problemen die opgelost moeten

---

¹ De Omgevingswet stelt bewonersparticipatie bij projectbesluiten voor grotere projecten verplicht. Bij besluitvorming bij een omgevingsvisie en omgevingsplan wordt de participatie van alle betrokkenen stevig gestimuleerd doordat er een motivatieplicht is. Er moet aangegeven worden hoe bewoners, bedrijven en belanghebbenden zijn betrokken. (Handreiking Bewonersparticipatie bij de inrichting van een gezonde leefomgeving. RIVM 2016).

worden. Anders gezegd: de wijk moet uitgenodigd worden eigenaar te worden van het probleem, wat vaak zal betekenen dat erkend moet worden dat de wijk al eigenaar is van het probleem.

5. Burgerparticipatie betekent vervolgens dat het proces van probleem naar oplossing samen met de wijk wordt doorgemaakt. Wijken worden uitgenodigd zich daartoe te organiseren of te laten representeren. Vertegenwoordigers van de wijk worden betrokken in de ontwikkeling van de plannen en hebben de taak stevig voeling te houden met de burgers van hun wijk.
6. Burgerparticipatie veronderstelt van de kant van de burgers de bereidheid om constructief mee te werken aan de oplossing van het probleem of de ontwikkeling van een plan.
7. Voorafgaand aan elk plan dient er in overleg met de bewoners en/of hun vertegenwoordigers een duidelijk protocol te worden opgesteld op welke wijze de participatie van burgers wordt ingericht en wat er met die inbreng wordt gedaan (dit in overeenstemming met de wettelijke verplichting zoals vermeld in de omgevingswet). Dit protocol moet vooraf door de gemeenteraad worden goedgekeurd².

B. De feitelijke gang van zaken in de verenigde wijken:

Wie het eens is met deze uitgangspunten, zal moeten erkennen dat daaraan in de procedure rond de problemen waar onze wijken mee te maken hebben, op geen enkele manier recht gedaan is.

C. Wat wij eisen/verwachten van het gemeentebestuur:

Het gemeentebestuur zal vanaf nu in elk plan expliciet aangeven dat en hoe aan deze uitgangspunten van burgerparticipatie recht zal worden gedaan.

D. Hoe wij onze eis kracht zullen bijzetten:

- Door te verwijzen naar de betreffende passages in de Omgevingswet;
- Door de Raad in te lichten over onze standpunten;
- Door de burgers van de stad, de plaatselijke, regionale en landelijke media en (ook landelijke) politieke partijen te informeren over de burgerparticipatie in Nijmegen en over de wijze waarop het gemeentebestuur daarmee omgaat.

Ton Schattenberg namens bovengenoemde stichtingen, werkgroepen, platforms, wijkraden en wijkverenigingen

---

² Bij sommige onderdelen bij de inrichting van grote projecten is verantwoording zowel vooraf als achteraf of alleen achteraf nodig. Wij, de verzamelde bewonersvertegenwoordigingen zijn van mening dat meteen vanaf het begin van een project duidelijk moet zijn hoe de burgerparticipatie wordt ingericht. Zie ook de voorwaarden voor een succesvolle participatie (Handreiking Bewonersparticipatie RIVM 2016).